

УДК 347.99-028.27

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10007341>

В.І. ТЕРЕМЕЦЬКИЙ,

провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, м. Київ, Україна; e-mail: vladvokat333@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

Є.В. ДУЛІБА,

професор кафедри конституційного права і галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування, доктор юридичних наук, доцент, м. Рівне, Україна; e-mail: dulibayevheniia@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2651-4977>

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ СУДОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТА ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ

V.I. TEREMETSKYI,

Leading Research Scientist, Department of International Private and Comparative Law, Academician F. H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine; Doctor in Law, Professor, Kyiv, Ukraine; e-mail: dulibayevheniia@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2651-4977>

YE.V. DULIBA,

Professor, Department of Constitutional Law and Field-Related Disciplines, Institute of Law, National University of Water and Environmental Engineering Doctor in Law, Associate Professor, Rivne, Ukraine; e-mail: dulibayevheniia@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2651-4977>

PECULIARITIES OF IMPLEMENTATION AND FUNCTIONING OF THE UNIFIED JUDICIAL INFORMATION AND TELECOMMUNICATION SYSTEM AS AN E-JUSTICE TOOL

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. Запровадження електронного правосуддя та створення Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи стали важливим кроком розвитку судової системи України. Війна та ведення воєнного стану в Україні призупинили подальше впровадження електронного правосуддя, продемонстрували, що новітні технології мають величезний потенціал для зміцнення верховенства права, забезпечення рівного доступу до правосуддя, прозорості та підзвітності, а також підкреслили важливість подальшого впровадження електронного правосуддя в нашій державі, забезпечення повноцінного функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. **Метою** роботи є визначення особливостей впровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, а також виявлення актуальних проблем її функціонування. **Методи.** Для вирішення завдань дослідження використані такі методи, як діалектичний, аналізу та синтезу – для з'ясування сутності цієї системи, особливості її впровадження та функціонування в Україні; історичний метод – під час розгляду етапів впровадження системи; формально-юридичний – задля визначення актуальних проблеми впровадження системи; метод узагальнення та прогнозування – для формулювання висновків. **Результати.** Проведено аналіз побудови та впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи в Україні, розкрито особливості цього процесу, а також актуальні проблеми та виклики. **Висновки.** Визначено основні проблеми побудови та впровадження системи: одночасність і масштабність інформатизації та автоматизації всіх процесів, відсутність стратегічного планування, координації діяльності та здійснення контролю за побудовою і впровадженням підсистем, неспроможність Державної судової адміністрації України здійснювати свої повноваження щодо впровадження системи та нести відповідальність

за ці процеси; неготовність судів до переходу на електронне правосуддя, розрив у знаннях між командою розробників та користувачами системи, орієнтування виключно на фахівців у галузі права.

Ключові слова: адміністративне судочинство; доступ до правосуддя; електронне судочинство; електронний суд; Єдина судово інформаційно телекомунікаційна система; судово справа; судово рішення; судово влада

Problem statement. The implementation of e-justice and the creation of the Unified Judicial Information and Telecommunication System have become critical steps in the development of the judicial system of Ukraine. The war and martial law in Ukraine have suspended further implementation of e-justice, have demonstrated that the latest technologies have enormous potential for strengthening the rule of law, ensuring equal access to justice, and have emphasised the importance of further implementation of e-justice in our country. The **purpose** of the study is to examine the peculiarities of implementation and functioning of the Unified Judicial Information and Telecommunication System, and also to identify the current problems of its operation. **Methods.** To solve the research tasks, the following methods were used: the dialectical method, the method of analysis and synthesis to clarify the essence of the investigated system and the specifics of its implementation and functioning in Ukraine; the historical method - to consider the stages of implementation of the system; the formal legal method – to identify the current problems of implementation of the system; the method of generalisation and forecasting – to formulate conclusions. **Results.** The genesis of the construction and implementation of the investigated system in Ukraine has been analysed, the peculiarities of this process have been highlighted, as well as the current problems and challenges. **Conclusions.** It is identified the main problems of implementing and functioning of the Unified Judicial Information and Telecommunication System, such as: simultaneity and scale of informatisation and automation of all processes carried out in the judicial system, lack of strategic planning, coordination of activities and control over the building and implementation of subsystems of the system, inability of the State Judicial Administration of Ukraine to exercise its powers to implement the system. Today, the introduction of information and telecommunication technologies, the creation of new subsystems of the system and ensuring the functioning of the already implemented subsystems which are oriented towards each person and citizen, and ensuring information protection remain promising areas for improving e-justice in Ukraine.

Keywords: administrative justice; access to justice; e-court; electronic court; Unified judicial information and telecommunication system; court case; court decision; judiciary

Постановка проблеми

Цифрова революція, глобалізація та розвиток сучасних комунікаційних та інформаційних технологій призвели до переосмислення їх використання у судочинстві. Запровадження електронного правосуддя та створення Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС) стали важливим кроком розвитку судової системи України. Маючи на меті підвищення ефективності, прозорості, доступності правосуддя, сприяння верховенству права, захист прав людини, а також забезпечення ефективності функціонування системи правосуддя у державі, ЄСІТС мала стати тією системою, що поєднує в собі інформаційні та телекомунікаційні підсистеми для забезпечення автоматизації процесів системи правосуддя.

Війна та ведення воєнного стану на території України призупинили подальше впровадження електронного правосуддя, продемонстрували, що новітні технології мають величезний потенціал для зміцнення верховенства права, забезпечення рівного доступу до правосуддя, прозорості та підзвітності, уникнення дискримінації, а також підкреслили важливість подальшого

впровадження електронного правосуддя в нашій державі, забезпечення повноцінного функціонування ЄСІТС.

Увага вчених була присвячена проблематиці питань, пов'язаних зі створенням та функціонуванням ЄСІТС. Зокрема, М.О. Гетманцев у праці "ЄСІТС: реальність і виклики сьогодення" (2017 р.) здійснив ґрунтовний аналіз нормативного закріплення особливостей функціонування автоматизованої системи документообігу суду на основі порівняльно-правового дослідження законодавчих положень процесуальних кодексів України [1], В.С. Мильцева у праці "Правові аспекти організації ЄСІТС" (2018 р.) висвітлила питання структури ЄСІТС та проаналізувала перспективи запровадження ЄСІТС [2]. О.О. Берназюк у праці "ЄСІТС: поняття та структура" (2019 р.) висвітлив питання щодо визначення поняття та структури, ролі та значення ЄСІТС [3], Ю.В. Георгієвський у праці "Пропозиції щодо правового забезпечення захисту інформації у ЄСІТС" (2020 р.) розглянув пропозиції щодо удосконалення правового забезпечення захисту інформації у цій системі [4], а Р.В. Шаповал та В.О. Пономаренко у праці "ЄСІТС: реальність і

виклики сьогодення" (2021 р.) здійснили аналіз сучасного стану, проблем та переваг ЄСІТС [5].

Однак складність проблематики, пов'язаної із запровадженням ЄСІТС, обумовлюють необхідність подальшого детального розвитку та системного аналізу побудови та функціонування ЄСІТС, а також розробки перспективних напрямів удосконалення цієї системи. Тому *метою* статті є визначення особливостей впровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, а також виявлення актуальних проблем її функціонування. Її *новизною* – відображення новітніх засад розвитку в сфері юстиції та електронного правосуддя, включаючи оновлення ЄСІТС, законодавчих змін та інноваційних підходів до судочинства. *Завдання* статті полягає в висвітленні ґенези побудови та впровадження ЄСІТС в Україні та актуальних проблем й викликів впровадження та функціонування ЄСІТС.

ґенеза побудови та впровадження ЄСІТС в Україні

Використання інформаційно-комунікаційних технологій при здійсненні правосуддя всіма учасниками судової системи, електронне спілкування та обмін даними, доступ до судової інформації є важливими аспектами електронної демократії в державі, здійснення належного урядування [6].

Впровадження електронного правосуддя в Україні мало на меті підвищення ефективності судової системи та якості правосуддя шляхом інформатизації та автоматизації процесів, включаючи процеси документообігу, розподілу справ, обміну документами між судами та учасниками судового процесу, фіксування судового процесу, участь учасників судового процесу в режимі відеоконференції, складання оперативної та аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, забезпечення фінансових, майнових, організаційних, кадрових, інформаційно-телекомунікаційних та інших потреб органів судової влади.

Протягом всього періоду незалежності Україна докладала багато зусиль, щоб перейти в цифрову еру, прагнула підвищити прозорість та ефективність правосуддя, підвищити довіру громадськості до судової системи та запровадити електронне судочинство. Так, протягом 2010–2012 років відбулося поглиблення процесу інформатизації судової діяльності, формування сучасної інформаційно-комунікаційної інфраструктури судів та створення передумов

широкого використання електронних засобів у судочинстві [7]. На жаль, станом на січень 2013 року більшість техніки, що використовувалася у судах, була морально застаріла, перевищувала нормативне навантаження, потребувала заміни або капітального ремонту, а загальна потреба у придбанні судами комп'ютерної техніки на той час становила близько 14,5 тисяч одиниць, оргтехніки – близько 12 тисяч одиниць. При цьому в судах здійснювалися заходи з побудови локальних обчислювальних мереж, запровадження системи відеоконференцв'язку, забезпечення ведення Єдиного державного реєстру судових рішень [8].

План інформатизації судової системи України, що був схвалений рішенням Ради суддів загальних судів України від 25.06.2013 № 52, містив перелік заходів для вирішення таких проблемних питань, як: скорочення термінів розгляду судових справ та покращення доступу до правосуддя на основі комплексного використання новітніх інформаційних технологій; підвищення ефективності процесів судового діловодства; підвищення рівня якості інформаційної взаємодії судів різних інстанцій та державних органів і установ; покращення умов праці персоналу; скорочення витрат часу на забезпечення діяльності суду; економія державних коштів; покращення умов для доступу працівників суду до законодавчої інформації та матеріалів з судової практики; модернізація та розвиток інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури судів до рівня, який дозволить вирішувати вищезгадані проблеми; захист державних інформаційних ресурсів відповідно до законодавства із захисту інформації [9].

Утім, незважаючи на заходи, що вживалися для інформатизації судової системи та впровадження новітніх технологій, рівень запровадження телекомунікаційних технологій у судах був досить низьким, не існувало єдиного формату обміну даними, система захисту інформації, що оброблялася в системі судочинства, була не досконалою, проєкт електронного правосуддя недостатньо фінансувався [10, с.433].

Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки визначала, що одним із недоліків функціонування судової системи була відсутність належної ІТ-інфраструктури та можливостей використання інформаційних систем і систем електронного правосуддя та передбачала необхідність забезпечення широкого викорис-

тання інформаційних систем для надання більшої кількості послуг "електронного правосуддя", створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, а також поетапне запровадження інструментів "електронного правосуддя" [11].

Отже, у 2015 році були сформульовані першочергові необхідні заходи для забезпечення функціонування електронного судочинства в Україні, зокрема: запровадження електронного менеджменту, повноцінної системи електронного документообігу та відстеження справ, електронних повідомлень, викликів, платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних та законодавчої бази даних.

Законом України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів" від 03.10.2017 р. № 2147-VIII внесено зміни до процесуальних кодексів України, і передбачено функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи [12]. Відповідно статті 6 Господарського процесуального кодексу України, статті 14 Цивільного процесуального кодексу України та статті 18 Кодексу адміністративного судочинства України "...позовні заяви та інші процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, в порядку їх надходження підлягають обов'язковій реєстрації в ЄСІТС" [13–15]. Цим же законом внесено зміни до Закону України "Про правовий статус суддів та судоустрій" в частині особливостей функціонування ЄСІТС в судах: визначено перелік органів та їх підрозділів, де має функціонувати ЄСІТС [12].

Таким чином, впровадження ЄСІТС мало забезпечити інтеграцію новітніх технологій у судову систему України [2, с.162], зокрема для обміну документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу і участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції [13–15].

Створення ЄСІТС здійснюється з метою: формування єдиного інформаційного простору для органів та установ системи правосуддя; міжвідомчого обігу інформації, її обміну; забезпечення максимальної прозорості і відкритості системи правосуддя для суспільства; прискорення

розгляду судових справ та проваджень; автоматизації роботи; переходу на електронні версії документів у судовому провадженні; оцифрування судових архівів; забезпечення швидкого доступу користувачів ЄСІТС до інформації з урахуванням прав доступу; забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності інформації в ЄСІТС; однакового застосування судами норм матеріального та процесуального права, практик організації здійснення судових проваджень [16, с.7].

Як слушно зазначив О.О. Берназюк, за своєю сутністю ЄСІТС, як комплексна уніфікована програма, яка характеризується широкими функціональними можливостями, надала можливість перенести більшість операцій у процесі здійснення судочинства, а також операцій з обслуговування діяльності щодо здійснення правосуддя в електронну форму, автоматизувати деякі аналітичні, моніторингові, статистичні та інші операції [3, с.329].

Водночас процес створення ЄСІТС не був таким простим. З метою організації взаємодії органів системи правосуддя щодо розробки та запровадження ЄСІТС рішенням Вищої ради правосуддя від 10.05.2018 р. № 1370-1/0/15-18 утворено Постійну комісію Вищої ради правосуддя з питань ЄСІТС що мала визначити напрямки розвитку ЄСІТС, організувати взаємодію органів системи правосуддя щодо розробки і запровадження ЄСІТС; попередньо розглянути проєкт Положення про ЄСІТС та підготувати рекомендації Вищій раді правосуддя щодо затвердження Положення про ЄСІТС, здійснити аналіз стану запровадження ЄСІТС та внести рекомендації відповідним органам системи правосуддя щодо удосконалення її роботи [17]. Організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності комісії забезпечував секретаріат Вищої ради правосуддя, а до роботи комісії було залучено чимало інших державних органів та організацій, зокрема: Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, Державну судову адміністрацію України (далі – ДСА України), Національну школу суддів України, Верховний Суд, Раду суддів України, Міністерство юстиції України, Генеральну прокуратуру України, Національну поліцію України, Національну асоціацію адвокатів України, Державне агентство з питань електронного урядування України, апеляційні суди, місцеві суди, державне підприємство "Інформаційні судові системи" [18].

Створення ЄСІТС розпочато відповідно до наказу ДСА України "Про забезпечення ство-

рення і функціонування ЄСІТС" від 07.11.2019 р. № 1096 із затвердженням Концепції побудови ЄСІТС, що визначала структуру, організацію та принципи побудови системи з використанням сучасних програмно-технічних засобів, ризику та етапи її впровадження [19]. Погоджена Концепція побудови ЄСІТС визначала основні принципи створення ЄСІТС, стратегію формування, функціонування та розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності судів, державних органів та установ системи правосуддя; методи та засоби забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки процесів підготовки, прийняття та контролю виконання управлінських рішень шляхом автоматизованого збору, накопичення, обробки, аналізу інформації [20].

Варто зауважити, що на момент створення ЄСІТС основним засобом інформаційного забезпечення в судовій системі була автоматизована система діловодства суду, при цьому існували різні бази даних судів, органів та установ системи правосуддя, в судах не існувало єдиного програмного забезпечення [19].

На думку Л.Р. Сердюк, основними вимогами для розробки ЄСІТС були: вибір системи керування базами даних, технічні можливості якої дозволяють забезпечити уніфікований підхід до створення і використання її функціоналу; забезпечення функціонування системи, здатної вирішити питання одночасного ведення і судового, і загального діловодства; досягнення зручності системи у використанні, її інтуїтивної зрозумілості для користувача, наявності швидкого і потужного механізму пошуку інформації, оперативності в налаштуванні та технічній гнучкості, встановлення розмежованого доступу до інформації відповідно до функціональних обов'язків користувачів; створення належних умов для роботи судді (побудова ефективної системи підтримки прийняття рішень; розробка уніфікованих систем "Судова практика" (із потужним арсеналом пошукових засобів та інтеграцією з базою нормативно-правових актів і з Єдиним державним реєстром судових рішень), "Судова аналітика" (для досягнення однакового і правильного застосування судами норм права); забезпечення доступності правосуддя та відкритості суду для громадян; повне та оперативне інформування громадян відповідно до законів України "Про звернення громадян" та "Про доступ до публічної інформації" [21, с.16].

Наказом ДСА України "Про проведення тестування підсистеми "Електронний суд" у місцевих та апеляційних судах" від 22.12.2018 р.

№ 628 запроваджено тестовий режим експлуатації підсистеми "Електронний суд" у всіх місцевих та апеляційних судах України (пілотних судах) [22].

Згодом з наказом ДСА України від 28.02.2020 р. № 99 затверджено План заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, зокрема: заходи з організаційного та нормативного забезпечення, проєктні роботи зі створення ЄСІТС, створення технологічної інфраструктури та технологічних підсистем центральної системи ЄСІТС, облаштування інфраструктури інформаційно-телекомунікаційних систем автоматизації діяльності судів, органів та установ системи правосуддя, створення прикладних програмних підсистем (модулів) ЄСІТС, побудова захищеної телекомунікаційної мережі та комплексної системи захисту інформації, заходи з навчання та забезпечення підвищення кваліфікації внутрішніх користувачів ЄСІТС, заходи із забезпечення функціонування підсистем, модулів у складі ЄСІТС [23].

Наказом ДСА України "Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем "Електронний суд" та "Електронний кабінет" від 01.06.2020 р. № 247 запроваджено дослідну експлуатацію підсистеми "Електронний суд" та "Електронний кабінет" у всіх місцевих, апеляційних судах України (крім Київського апеляційного суду) та Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду – з 01.06.2020 року та у в Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду – з 01.07.2020 року [24].

Аналіз адміністративно-правового забезпечення функціонування ЄСІТС дав можливість зробити висновок, що цей процес затягнувся на роки: розроблений проєкт положення ЄСІТС містив чимало недоліків, що висловлювалися у зауваженнях та пропозиціях Постійної комісії Вищої ради правосуддя, повертався на доопрацювання до ДСА України [25], чим зумовив необхідність внесення змін до чинного законодавства. Зокрема, Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження ЄСІТС" від 27.04.2021 р. № 1416-ІХ були внесені зміни до ГПК України, ЦПК України, КАС України, що передбачали особливості вчинення дій з використанням не цілої ЄСІТС, а її підсистем (модулів) [26].

Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21 затверджено Положення про порядок функціонування окремих підсистем ЄСІТС, зокрема, підсистем "Елект-

ронний кабінет", "Електронний суд", підсистеми відеоконференцзв'язку, а також порядок вчинення процесуальних дій в електронній формі з використанням таких підсистем; особливості використання в судах та органах системи правосуддя іншого програмного забезпечення в перехідний період до початку функціонування ЄСІТС у складі всіх підсистем (модулів) [27].

Отже, починаючи з 2015 року до 2021 року в Україні тривав процес розробки та затвердження положення ЄСІТС, розробки техніко-економічного обґрунтування побудови цієї системи, технічних завдань на створення підсистем, проектної та експлуатаційної документації, програмного забезпечення. Фактично з 13 модулів в дію було запущено лише три підсистеми ЄСІТС: "Електронний кабінет", "Електронний суд", підсистеми відеоконференцзв'язку. Поряд з цим сьогодні варто констатувати той факт, що положення про порядок функціонування всіх підсистем (модулів) ЄСІТС так і не було прийнято.

Поряд із функціонуванням зазначених вище трьох підсистем в Україні і надалі здійснювалися заходи для впровадження інших підсистем (модулів) ЄСІТС. Так, відповідно до рішення Ради суддів України від 13.12.2021 року № 63 схвалено проєкт Порядку роботи підсистеми автоматизованого розподілу справ у складі ЄСІТС [28], а рішенням Вищої ради правосуддя від 25.01.2022 р. № 83/0/15/22 затверджено зміни до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) ЄСІТС та доповнено розділом IV про особливості автоматизованого розподілу судових справ та доручено ДСА України забезпечити приведення автоматизованого розподілу судових справ у судах відповідно до затверджених змін до 01.03.2022 р. [29], а потім до 15.03.2022 р. [30].

Із уведенням воєнного стану Головою Верховного Суду на підставі пп.6 п.56 розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про судоустрій і статус суддів" з метою забезпечення належної діяльності судів під час воєнного стану прийнято рішення про відтермінування набрання чинності змін до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) ЄСІТС (в частині визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ) від 24.03.2022 р. № 1/0/49-22 – до 01.06.2022 р. [31], від 10.05.2022 р. № 122/0/149-22 – до 01.09.2022 р. [32], від 24.08.2022 р. № 403-0/149-22 – до 01.12.2022 р. [33], від 16.11.2022 р. № 525/0/149-22 – до 01.03.2023 р. [34]. Згодом рішенням Вищої ради правосуддя

від 28.02.2023 р. № 162/0/15-23 [35] відтерміновано набрання чинності положень розділу IV Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) ЄСІТС до внесення змін до цього Положення та доопрацювання програмного забезпечення автоматизованої системи документообігу суду.

Проаналізований нами процес створення та впровадження ЄСІТС в судову систему дає можливість зробити висновок, що цей процес був надзвичайно складним, адже вимагав наявності стратегічного планування та виконання, координації діяльності, а також дієвого контролю за побудовою та впровадженням ЄСІТС.

Актуальні проблеми та виклики впровадження та функціонування ЄСІТС

У цьому підрозділі пропонуємо розглянути актуальні проблеми побудови та впровадження ЄСІТС.

По-перше, модель одночасної цифровізації усіх процесів в судах, зокрема розробки та впровадження 13 підсистем ЄСІТС, виявилася занадто амбітною, складною для втілення у життя та поки ще не досяжною, що призвело до необ'єктивного визначення строків їх запису для експлуатації. Сьогодні з-поміж проблем, визначених у Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки, і надалі залишається проблема недостатнього рівня впровадження цифрових технологій у здійсненні правосуддя [36].

По-друге, розробка та впровадження ЄСІТС здійснювалася без належного планування, без окреслення чіткого плану дій, визначення відповідальних, розподілу функцій між учасниками цього процесу, що призвело до запровадження ряду непослідовних системних рішень. Так, лише у 2020 році наказом ДСА України № 99 [23] затверджено План заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, де було визначено заходи, що необхідно впроваджувати, терміни виконання та відповідальних виконавців (ДСА України, державне підприємства "Інформаційні судові системи" і "Центр судових сервісів", що належать до сфери управління ДСА України).

По-третє, ДСА України виявилася інституційно неспроможною здійснювати свої повноваження щодо впровадження ЄСІТС, оцінювати достатність результатів, нести відповідальність за впровадження та функціонування ЄСІТС. Хоча сьогодні у структурі цього державного органу функціонує управління інформатизації судів та

судової статистики, одним із підрозділів якого є відділ інформаційних технологій [37].

Згідно з чинним законодавством саме ДСА України, як державний орган, "здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади" (ч.1 ст.151 Закону України "Про судоустрій та статус суддів), "організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування ЄСІТС..." (п.8 ч.1 ст.152), "забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами (п.9 ч.1 ст.152); забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень (п.10 ч.1 ст.152), "несе відповідальність за їх належне функціонування та забезпечення захисту інформації" [38]. На жаль, на практиці ДСА України не змогла забезпечити створення ЄСІТС. Тому ця функція була передана для новоствореного державного підприємства – "Інформаційні судові системи", що стало адміністратором ЄСІТС [19]. Відповідно до Статуту державного підприємства "Інформаційні судові системи", що затверджене наказом ДСА від 26.11.2019 р. № 1142 саме це підприємство було створене з метою "... надання послуг з технічного, технологічного забезпечення створення та супроводження програмного забезпечення ведення автоматизованих систем (електронних баз даних), у тому числі, державних реєстрів..." [39]. Таким чином, ДСА України відповідало за загальний розвиток ЄСІТС, а державне підприємство "Інформаційні судові системи" мало забезпечити побудову та впровадження ЄСІТС.

Поряд із цим, відповідно до аудиту Рахункової Палати України державне підприємство "Інформаційні судові системи" не виконало належним чином своє основне призначення, адже цим підприємством розроблено лише 4 з 13 модулів, які мали бути запущені у березні 2019 року, а решту модулів було передано для зовнішніх розробників. Протягом 2018–2020 років на забезпечення заходів з інформатизації Державною судовою адміністрацією України як головним розпорядником коштів використано 980918,3 тис. грн коштів державного бюджету, зокрема на побудову та впровадження ЄСІТС – 102794,2 тис. гривень, зокрема: фактично кошти, виділені на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС, використано на зарплату працівників ДП "Інформаційні судові системи"

(64,3 млн грн); послуги з впровадження, супроводження та адміністрування підсистем (модулів) ЄСІТС (21,1 млн грн); проведення двох аудитів (8,1 млн грн); розробку заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС (5,1 млн грн); придбання комп'ютерного обладнання та серверів для розробки та тестування програмного забезпечення ЄСІТС (4,2 млн гривень). До того ж ДП "Інформаційні судові системи" використали 873 тис. грн на оплату праці власних працівників за розробку модуля "Автоматизований розподіл", який фактично відсутній [40]. Сьогодні Наказом ДСА України від 27.03.2023 р. № 149 державне підприємство "Інформаційні судові системи" визнане таким, що є критично важливим для функціонування органів системи правосуддя [41].

Таким чином, можна дійти висновку, що ДСА України як державний орган не здійснила ефективного адміністрування у сфері впровадження ЄСІТС, і як головний розпорядник коштів, не здійснила належний контроль за використанням бюджетних коштів. Отже, сьогодні в період, коли знову ж таки пріоритетним завданням держави є подальше впровадження електронного правосуддя, ДСА України має бути здатною виконувати роль відповідальної організації ЄСІТС, мати повноваження та здатність здійснювати контроль за виконанням вимог щодо впровадження системи, за виконанням договорів про виконані роботи з розробки та прийняття результатів роботи. Тому вважаємо, що у структурі ДСА України має бути або створено новий підрозділ, що буде відповідати за здійснення контролю за порядком створення підсистем ЄСІТС або ці повноваження слід надати для управління інформатизації судів та судової статистики.

І, наостаннє, суди виявилися не готовими повністю перейти на електронне правосуддя. Зокрема, під час судового розгляду справ траплялися непоодинокі випадки, коли суди відмовлялися у відкритті провадження через неналежне оформлення довіреності, керуючись тим, що електронна довіреність, подана у підсистемі "Електронний суд" не засвідчена нотаріально. Однак така позиція була хибною, про що свідчать рішення Верховного Суду про те, що електронне доручення, яке можливо надати за допомогою підсистеми "Електронний суд", видається за наявності у відповідної особи довірителя та його представника особистих електронних кабінетів у підсистемі "Електронний суд", що передбачає наявність у таких осіб електронного

цифрового підпису. Електронне доручення видається лише за умови його підписання електронним ключем довірителем за допомогою алгоритмів, визначених у підсистемі "Електронний суд" та надалі автоматично додається до позовної заяви, яка подана представником від імені довірителя через підсистему "Електронний суд". При цьому у користувачів відсутня можливість будь-яким чином впливати на зміст та вигляд такого електронного доручення, тобто воно формується підсистемою "Електронний суд" самостійно, відповідно до обраного обсягу повноважень представника. Електронна довіреність не вимагає будь-якого засвідчення і є належним документом, що підтверджує повноваження представника у суді [42; 43].

По-п'яте, запроваджені підсистеми ЄСІТС мають розрив у знаннях між командою розробників та користувачами системи. Зокрема, підсистеми "Електронний суд" та "Електронний кабінет" не є орієнтованими на споживачів, а здебільшого на фахівців у галузі права, постійно супроводжуються численними технічними проблемами та збоями. Наприклад, "Електронний кабінет" містить різні шаблони документів, що створює проблеми для пересічної особи, який шаблон вибрати і як його заповнити. До того ж відповідно до розділу 3 Інструкцію з використання підсистеми "Електронний кабінет" ЄСІТС, що затверджено наказом Державного підприємства "Центр судових сервісів" від 22.09.2021 р. № 74-ОД для користувачів підсистеми "Електронний кабінет" визначено технічні вимоги, щоб кабінет функціонував на належному рівні, зокрема: швидкість інтернет з'єднання від 1 Мбіт/с, браузер: Google Chrome (не нижче 60 версії), FireFox, Opera, Safari, Edge; рекомендована версія: використання поточної актуальної версії; розподільна здатність монітора: не нижче ніж 1280x720; операційна система: не старіше Windows 7, рекомендовано Windows 10 [44]. А звідси слідує, що новітні технології не можуть вирішити всі питання доступу до правосуддя, адже сьогодні певна частина населення України не має доступу до якісного Інтернету, бракує необхідних технічних засобів або навичок для роботи з електронними сервісами. Саме в такому аспекті неабияку роль грає забезпечення цифрової грамотності для населення як ключової передумови використання інструментів електронного урядування та електронної демократії, а рівень цифрових навичок є важливим елементом розвитку сучасного суспільства.

Не можна залишити поза увагою і той факт, що як і всі інформаційні системи, підсистеми ЄСІТС теж пов'язані з факторами ризику. Розуміючи той факт, що впровадження ІТ в системі правосуддя здійснювалося не лише для оновлення інфраструктури, а також як стратегічний інструмент трансформації всієї судової системи, виявлення та розуміння як можливостей, так і ризиків технології має вирішальне значення для повної реалізації її ролі у просуванні правосуддя, прав людини та верховенства права. Тому, на нашу думку, факторами ризику є: необхідність постійного забезпечення надійних електропостачальних та телекомунікаційних мереж; постійних розвиток нових інформаційних систем, що може створити фрагментацію системи без обміну чи обробки даних; безпека, цілісність та конфіденційність даних в системі; фізичні та віртуальні доступи.

Висновки

1. Подальше впровадження електронного правосуддя та ЄСІТС як інструмента електронного правосуддя є надзвичайно важливим на сьогоднішньому етапі державотворення України. Розглянутий процес побудови та впровадження ЄСІТС дав можливість виділити основні проблеми, а саме: одночасність і масштабність інформатизації та автоматизації всіх процесів, що здійснюються в судовій системі, відсутність стратегічного планування, координації діяльності та здійснення контролю за побудовою та впровадженням підсистем ЄСІТС, неспроможність ДСА України здійснювати свої повноваження щодо впровадження ЄСІТС та нести відповідальність за ці процеси; неготовність судів до переходу на електронне правосуддя, розрив у знаннях між командою розробників та користувачами системи, орієнтування виключно на фахівців в галузі права. Сьогодні перспективними напрямками удосконалення електронного правосуддя в Україні залишаються запровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій, створення нових підсистем ЄСІТС і забезпечення функціонування вже впроваджених підсистем, що орієнтовані на кожну людину та громадянина, забезпечення захисту інформації.

2. Незважаючи на те, що інструменти електронного правосуддя пропонують великі перспективи для підвищення ефективності, прозорості та доступності, вони одночасно мають потенціал для розширення можливостей для несправедливості та послаблення основних принципів правової системи, включаючи доступ до право-

суддя, а тому впровадження їх завжди потребує необхідності пошуку балансу.

Конфлікт інтересів

На думку авторів наукової статті конфлікт інтересів відсутній.

Вираз вдячності

Дослідження виконано відповідно до плану

науково-дослідних робіт Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України та Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гетманцев М. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: реальність і виклики сьогодення. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 179–183.
2. Мильцева В. С. Правові аспекти організації Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 3. Том. 2. С. 161–163.
3. Бернзюк О. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: поняття та структура. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 326-330. <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.61>
4. Георгієвський Ю. В. Пропозиції щодо правового забезпечення захисту інформації у Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 204–208. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-3/49>
5. Шаповал Р. В., Пономаренко В. О. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: реальність і виклики сьогодення. *Право та інновації*. 2019. № 1(25). С. 23–31. <https://doi.org/10.31359/2311-4894-2019-25-1-23>
6. Recommendation CM/Rec(2009)1 of the Committee of Ministers to member states on electronic democracy (e-democracy). https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/Key-Texts/Recommendations/Recommendation_CM_Rec2009_1_en_PDF.pdf
7. Звіт про роботу Державної судової адміністрації України протягом 2010-2012 років. <https://dsa.court.gov.ua/userfiles/Zvit%20DSA.pdf>
8. Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи. <https://court.gov.ua/userfiles/concept.pdf>
9. План інформатизації судової системи України: рішення Ради суддів загальних судів України від 25.06.2013 № 52. https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00M1D1.pdf
10. Логінова Н. І. Упровадження електронного правосуддя в системі судочинства. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. № 72. С. 429–435.
11. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015#Text>
12. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03.10.2017 № 2147–VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#Text>
13. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798–XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
14. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618–IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
15. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.05.2005 № 2747–IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
16. Стратегія побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5de/a5b/23b/5dea5b23bb507697347181.pdf>
17. Про утворення Постійної комісії Вищої ради правосуддя з питань Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 10.05.2018 № 1370-1/0/15-18. https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fhcj.gov.ua%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2F1370-1_10.05_2018_docx&wdOrigin=BROWSELINK
18. Постійна комісія Вищої ради правосуддя з питань Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. <https://hcj.gov.ua/page/postiyina-komisiya-vyshchoyi-rady-pravosuddya-z-pytan-yedynoyi-sudovoyi-informaciyno>
19. Про забезпечення створення і функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: наказ ДСА України від 07.11.2019 № 1096.

- https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/N_1096_19.pdf
20. Про погодження Концепції побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Рада суддів України від 22.11.2019 № 97. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097414-19#Text>
 21. Сердюк Л. Р. Організаційно-правові основи впровадження електронного судочинства в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2017. 20 с.
 22. Про проведення тестування підсистеми "Електронний суд" у місцевих та апеляційних судах: наказ ДСА України від 22.12.2018 № 628. https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/628_18.pdf
 23. Про затвердження плану заходів із забезпечення створення та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: наказ ДСА України від 28.02.2020 № 99. https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/dsa_pres_slujba_2019/dsa_pres_slujba_2020/dod_n_99_20.pdf
 24. Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем "Електронний суд" та "Електронний кабінет": наказ ДСА України від 01.06.2020 № 247. https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/2020/4/N_247_20.pdf
 25. Про повернення на доопрацювання проекту Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему: рішення Вищої ради правосуддя від 28.02.2019 № 624/0/15-19. <https://ips.ligazakon.net/document/MUS31575#!>
 26. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження ЄСІТС: Закон України від 27.04.2021 № 1416-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1416-20#Text>
 27. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
 28. Щодо проекту порядку роботи підсистеми автоматизованого розподілу справ у складі ЄСІТС: рішення Ради суддів України від 13.12.2021 № 63. <https://rsu.gov.ua/ua/documents/107#>
 29. Про затвердження змін до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 25.01.2022 № 83/0/15-22. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/83_25.01.2022_.pdf
 30. Про затвердження Змін до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 22.02.2022 № 166/0/15/22. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v166_910-22#Text
 31. Про відтермінування набрання чинності змінами до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (в частині визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ: рішення Верховного Суду від 24.03.2022 № 1/0/49-22. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/rish_vc_24_03_22.pdf
 32. Про відтермінування набрання чинності змінами до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (в частині визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ): рішення Верховного Суду від 10.05.2022 № 129/0/149-22. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/vc_10_05_22.pdf
 33. Про відтермінування набрання чинності змінами до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (в частині визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ): рішення Голови Верховного Суду від 24.08.2022 № 403/0/149-22. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/richena_vc_24_08_22.pdf
 34. Про відтермінування набрання чинності змінами до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (в частині визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ): рішення Голови Верховного Суду від 16.11.2022 № 525/0/149-22. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/vc_16_11_22.pdf
 35. Про відтермінування набрання чинності нормами розділу IV Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Голови Верховного Суду від 28.02.2023 № 162/0/15-23. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/162_28.02.2023.pdf
 36. Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки: Указ Президента України від 11.06.2021 № 231/2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>
 37. Про затвердження структури Державної судової адміністрації України: наказ ДСА України від 19.11.2014 № 685/к. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v685-750-14#Text>
 38. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402–VIII.

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
39. Статут Державного підприємства "Інформаційні судові системи": наказ Державної судової адміністрації України 26.11.2019 № 1142.
https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/dod_N_1142_19.pdf
40. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації: рішення Рахункової палати від 22.06.2021 № 14-1. https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/14-1_2021/Zvit_14-1_2021.pdf
41. Про визначення державних підприємств, що належать до сфери управління ДСА України, критично важливими для функціонування системи правосуддя в особливий період: наказ Державної судової адміністрації України від 27.03.2023 № 149.
https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/dsa/N_149_23.pdf
42. Рішення Верховного Суду від 11.11.2021 у справі №560/10261/21.
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/101009628>
43. Рішення Верховного Суду від 10.02.2022 у справі 560/11791/21.
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/103129035>
44. Інструкція з використання підсистеми "Електронний кабінет" Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: наказ державного підприємства "ЦСС" від 22.09.2021 № 74-ОД.
https://wiki-ccs.court.gov.ua/w/Інструкція_користувача_Електронного_суду_ЄСІТС

REFERENCES

- Hetmantsev, M. (2017). Yedyna sudova informatsiino-telekomunikatsiina sistema: realnist i vyklyky sohodennia [Unified judicial information and telecommunication system: reality and challenges of today]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, (4), 179–183 (in Ukr.).
- Myltseva, V. S. (2018). Pravovi aspekty orhanizatsii yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy [Legal aspects of organisation of the unified judicial information and telecommunication system]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*, 3(2), 161–163 (in Ukr.).
- Bernaziuk, O. (2019). Yedyna sudova informatsiino-telekomunikatsiina sistema: poniattia ta struktura [Unified judicial information and telecommunication system: concept and structure]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, (6), 326–330. <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.61> (in Ukr.).
- Heorhiievskiy, Yu.V. (2020). Propozytsii shchodo pravovoho zabezpechennia zakhystu informatsii u Yedynii sudovii informatsiino-telekomunikatsiini systemi [Proposals for legal support of information protection in the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, (3), 204–208. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-3/49> (in Ukr.).
- Shapoval, R. V., & Ponomarenko, V. O. (2019). Yedyna sudova informatsiino-telekomunikatsiins sistema: realnist i vyklyky sohodennia [Unified Judicial Information and Telecommunication System: Reality and Challenges of Today]. *Pravo ta innovatsii*, 1(25), 23–31. <https://doi.org/10.31359/2311-4894-2019-25-1-23> (in Ukr.).
- Recommendation CM/Rec(2009)1 of the Committee of Ministers to member states on electronic democracy (e-democracy). https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/Key-Texts/Recommendations/Recommendation_CM_Rec2009_1_en_PDF.pdf
- Zvit pro robotu Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy protiahom 2010–2012 rokiv [Report on the work of the State Judicial Administration of Ukraine in 2010–2012]. <https://dsa.court.gov.ua/userfiles/Zvit%20DSA.pdf> (in Ukr.).
- Kontseptsiia haluzevoi prohramy informatyzatsii sudiv zahalnoi yurysdyksii ta inshykh ustanov sudovoi systemy [Concept of the Sectoral Programme for Informatisation of Courts of General Jurisdiction and Other Judicial Institutions]. <https://court.gov.ua/userfiles/concept.pdf> (in Ukr.).
- Plan informatyzatsii sudovoi systemy Ukrainy [Plan of Informatisation of the Judicial System of Ukraine]: rishennia Rady suddiv zahalnykh sudiv Ukrainy (25.06.2013 No. 52). https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00M1D1.pdf (in Ukr.).
- Lohinova, N. I. (2014). Uprovadzhennia elektronnoho pravosuddia v systemi sudochynstva [Implementation of e-justice in the judicial system]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*, (72), 429–435 (in Ukr.).
- Pro Stratehiiu reformuvannia sudoustroiu, sudochynstva ta sumizhnykh pravovykh instytutiv na 2015–2020 roky [On the Strategy for Reforming the Judiciary, Judicial Proceedings and Re-

- lated Legal Institutions for 2015–2020]. Ukaz Prezydenta Ukrainy (20.05.2015 No. 276/2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015#Text> (in Ukr.).
12. *Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Tsyvilnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv* [On Amendments to the Commercial Procedure Code of Ukraine, the Civil Procedure Code of Ukraine, the Code of Administrative Procedure of Ukraine and Other Legislative Acts]. Zakon Ukrainy (03.10.2017 No. 2147–8). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#Text>
 13. *Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy* [Commercial Procedure Code of Ukraine]. Zakon Ukrainy (06.11.1991 No. 1798–12). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (in Ukr.).
 14. *Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy* [Civil Procedure Code of Ukraine]. Zakon Ukrainy (18.03.2004 No. 1618–4). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (in Ukr.).
 15. *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy* [Code of Administrative Procedure of Ukraine]. Zakon Ukrainy (06.05.2005 No. 2747-4). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (in Ukr.).
 16. *Stratehiia pobudovy Yedynoi susdovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [Strategy for Building a Single Neighbourhood Information and Telecommunication System]. <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5de/a5b/23b/5dea5b23bb507697347181.pdf> (in Ukr.).
 17. *Pro utvorennia Postiinoi komisii Vyshchoi rady pravosuddia z pytan Yedyno sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On the Establishment of the Standing Committee of the High Council of Justice on the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia (10.05.2018 No. 1370-1/0/15-18). https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fhcj.gov.ua%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2F1370-1_10.05_2018_docx&wdOrigin=BROWSELINK (in Ukr.).
 18. *Postiina komisiia Vyshchoi rady pravosuddia z pytan Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [Permanent Commission of the High Council of Justice on the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. <https://hcj.gov.ua/page/postiyna-komisiya-vyshchovi-rady-pravosuddia-z-pytan-yedynoyi-sudovoyi-informaciyno> (in Ukr.).
 19. *Pro zabezpechennia stvorennia i funktsionuvannia Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Ensuring the Creation and Functioning of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Nakaz DSA Ukrainy (07.11.2019 No. 1096). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/N_1096_19.pdf (in Ukr.).
 20. *Pro pohodzhennia Kontseptsii pobudovy Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Approval of the Concept of Building the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Rishennia Rada suddiv Ukrainy (22.11.2019 No. 97). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097414-19#Text> (in Ukr.).
 21. Serdiuk, L. R. (2017). *Orhanizatsiino-pravovi osnovy vprovadzhennia elektronnoho sudochynstva v Ukraini* [Organisational and Legal Bases for the Implementation of Electronic Justice in Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis (12.00.10). Kyiv (in Ukr.).
 22. *Pro provedennia testuvannia pidsystemy "Elektronnyi sud" u mistsevykh ta apeliatsiinykh sudakh* [On Testing the E-Court Subsystem in Local and Appellate Courts]. Nakaz DSA Ukrainy (22.12.2018 No. 628). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/628_18.pdf (in Ukr.).
 23. *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv iz zabezpechennia stvorennia ta funktsionuvannia Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Approval of the Action Plan to Ensure the Creation and Functioning of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Nakaz DSA Ukrainy (28.02.2020 No. 99). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/dsa_pres_slujba_2019/dsa_pres_slujba_2020/dod_n_99_20.pdf (in Ukr.).
 24. *Pro zaprovadzhennya v doslidnu ekspluatatsiyu pidsystem "Elektronnyy sud" ta "Elektronnyy kabinet"* [On the introduction of the "Electronic court" and "Electronic office" subsystems into experimental operation: order of the State Security Service of Ukraine]. Nakaz DSA Ukrainy (01.06.2020 No. 247). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/2020/4/N_247_20.pdf (in Ukr.).
 25. *Pro povernennia na doopratsiuvannia proektu Polozhennia pro Yedynu sudovu informatsiino-telekomunikatsiinu systemu* [On returning the draft Regulation on the Unified Judicial Information and Telecommunication System for revision]. Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia (28.02.2019 No. 624/0/15-19). <https://ips.ligazakon.net/document/MUS31575#!> (in Ukr.).
 26. *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zabezpechennia poetapnogo vprovadzhennia YeSITS* [On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine

- to Ensure the Phased Implementation of the UJITS]. *Zakon Ukrainy* (27.04.2021 No. 1416–9). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1416-20#Text> (in Ukr.).
27. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Approval of the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. *Rishennia Vyschoi rady pravosuddia* (17.08.2021 No. 1845/0/15-21). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> (in Ukr.).
28. *Shchodo proiektu poriadku roboty pidsystemy avtomatyzovanoho rozpodilu sprav u skladi YeSITS* [On the draft procedure for the operation of the automated case distribution subsystem within the UJITS]. *Rishennia Rady suddiv Ukrainy* (13.12.2021 No. 63). <https://rsu.gov.ua/ua/documents/107#> (in Ukr.).
29. *Pro zatverdzhennia zmin do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Approval of Amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. *Rishennia Vyschoi rady pravosuddia* (25.01.2022 No. 83/0/15-22). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/83_25.01.2022_.pdf (in Ukr.).
30. *Pro zatverdzhennia Zmin do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On Approval of Amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. *Rishennia Vyschoi rady pravosuddia* (22.02.2022 No. 166/0/15/22). https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v166_910-22#Text (in Ukr.).
31. *Pro vidterminuvannia nabrannia chynnosti zminy do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy (v chastyni vyznachennia osoblyvosti avtomatyzovanoho rozpodilu sudovykh sprav* [On postponing the entry into force of amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System (in terms of determining the features of the automated distribution of court cases)]. *Rishennia Verkhovnoho sudu* (24.03.2022 No. 1/0/49-22). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/rish_vc_24_03_22.pdf (in Ukr.).
32. *Pro vidterminuvannia nabrannia chynnosti zminy do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy (v chatsyni vyznachennia osoblyvosti avtomatyzovanoho rozpodili sudovykh sprav* [On postponing the entry into force of amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System (in terms of determining the peculiarities of the automated distribution of court cases)]. *Rishennia Verkhovnoho Sudu* (10.05.2022 No. 129/0/149-22). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/vc_10_05_22.pdf (in Ukr.).
33. *Pro vidterminuvannia nabrannia chynnosti zminy do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy (v chastyni vyznachennia osoblyvosti avtomatyzovanoho rozpodilu sudovykh sprav* [On postponing the entry into force of amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System (in terms of determining the features of the automated distribution of court cases)]. *Rishennia Holovy Verkhovnoho Sudu* (24.08.2022 No. 403/0/149/-22). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/richena_vc_24_08_22.pdf (in Ukr.).
34. *Pro vidterminuvannia nabrannia chynnosti zminy do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy (v chastyni vyznachennia osoblyvosti avtomatyzovanoho rozpodilu sudovykh sprav* [On postponing the entry into force of amendments to the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System (in terms of determining the peculiarities of the automated distribution of court cases)]. *Rishennia Holovy Verkhovnoho Sudu* (16.11.2022 No. 525/0/149-22). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/vc_16_11_22.pdf (in Ukr.).
35. *Pro vidterminuvannia nabrannia chynnosti normamy rozdlu IV Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [On postponing the entry into force of the provisions of Section

- IV of the Regulation on the Procedure for the Functioning of Certain Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Rishennia Holovy Verkhovnoho Sudu (28.02.2023 No. 162/0/15-23). https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/162_28.02.2023.pdf (in Ukr.).
36. *Strategii rozvytku systemy pravosuddia ta konstytutsiinoho sudochynstva na 2021-2023 roky* [Strategies for the Development of the Justice System and Constitutional Justice for 2021–2023]. Ukaz Prezydenta Ukrainy (11.06.2021 No. 231/2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text> (in Ukr.).
37. *Pro zatverdzhennia struktury Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy* [On Approval of the Structure of the State Judicial Administration of Ukraine]. Nakaz DSA Ukrainy (19.11.2014 No. 685/k). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v685-750-14#Text> (in Ukr.).
38. *Pro sudoustrii i status suddiv* [On the Judiciary and the Status of Judges]. Zakon Ukrainy (02.06.2016 No. 1402–8). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (in Ukr.).
39. *Statut Derzhavnogo pidpriemstva "Informatsiini sudovi systemy"* [Statute of the State Enterprise "Information Court Systems"]. Nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy (26.11.2019 No. 1142). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/dod_N_1142_19.pdf (in Ukr.).
40. *Zvit pro rezultaty audytu efektyvnosti vykorystannia koshtiv derzhavnogo biudzhetu Derzhavnoiu sudovoiu administratsiieiu Ukrainy na zabezpechennia zakhodiv z informatyzatsii* [Report on the results of the audit of the effectiveness of the use of state budget funds by the State Judicial Administration of Ukraine to ensure informatisation measures]. Rishennia Rakhunkovoi palaty (22.06.2021 No. 14-1). https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/14-1_2021/Zvit_14-1_2021.pdf (in Ukr.).
41. *Pro vyznachennia derzhavnykh pidpriemstv, shcho nalezhat do sfery upravlinnia DSA Ukrainy, krytychno vazhlyvymy dlia funktsionuvannia systemy pravosuddia v osoblyvyi period* [On determining state-owned enterprises that belong to the sphere of management of the SJA of Ukraine as critical for the functioning of the justice system in a special period]. Nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy (27.03.2023 No. 149). https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/dsa/N_149_23.pdf (in Ukr.).
42. *Rishennia Verkhovnoho Sudu vid 11.11.2021 u spravi No. 560/10261/21* [Decision of the Supreme Court of 11.11.2021 in case No. 560/10261/21]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101009628> (in Ukr.).
43. *Rishennia Verkhovnoho Sudu vid 10.02.2022 u spravi No. 560/11791/21* [Decision of the Supreme Court of 10.02.2022 in case 560/11791/21]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103129035> (in Ukr.).
44. *Instruktsiia z vykorystannia pidsystemy "Elektronnyi kabinet" Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy* [Instruction on the use of the "Electronic Cabinet" subsystem of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. Nakaz derzhavnogo pidpriemstva "TsSS" (22.09.2021 No. 74-OD). https://wiki-ccs.court.gov.ua/w/Інструкція_користувача_Електронного_суду_ЄCITC (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:
 Форум права: 75 pp. 130–143 (2).

Related identifiers:
 10.5281/zenodo.10007341
http://forumprava.pp.ua/files/130-143-2023-2-FP-Teremetskyi,Duliba_12.pdf
http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2023_2_12.pdf

License (for files):
[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Received: 07.08.2023
Accepted: 31.08.2023
Published: 04.09.2023
Available online: 04.09.2023

Cite as:
 Теремецький, В. І., Дуліба, Є. В. (2023). Особливості впровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи як інструмента електронного правосуддя. *Форум Права*, 75(2), 130–143.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.10007341>

Teremetskyi, V. I., & Duliba, Ye. V. (2023). Osoblyvosti vprovadzhennya ta funktsionuvannya Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiynoi systemy yak instrumenta elektronnoho pravosuddya [Peculiarities of Implementation and Functioning of the Unified Judicial Information and Telecommunication System as an E-Justice Tool]. *Forum Prava*, 75(2), 130–143.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.10007341>